

**10-15 YAŞ İŞİTME ENGELLİ ÖĞRENCİLERDE
SPORTİF EĞİTSEL OYUNLARIN FİZİKSEL
GELİŞİMLERİNE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI**

Sümeyya ELİEYİOĞLU

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Tez Danışmanı

Yunus ÖZTAŞYONAR

Yüksek Lisans Tezi – 2014

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**10-15 YAŞ İŞİTME ENGELLİ ÖĞRENCİLERDE SPORTİF
EĞİTSEL OYUNLARIN FİZİKSEL GELİŞİMLERİNE
ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI**

Sümeyya ELİEYİOĞLU

**Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Yunus ÖZTAŞYONAR**

**ERZURUM
2014**

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**10-15 YAŞ İŞİTME ENGELLİ ÖĞRENCİLERDE SPORTİF EĞİTSEL
OYUNLARIN FİZİKSEL GELİŞİMLERİNE ETKİSİNİN
ARAŞTIRILMASI**

Sümeyya ELİEYİOĞLU

Tez Savunma Tarihi : 25.09.2014

Tez Danışmanı : Yrd.Doç.Dr. Yunus ÖZTAŞYONAR

Jüri Üyesi : Doç.Dr. Murat KALDIRIMCI

Jüri Üyesi : Yrd.Doç.Dr. Ahmet ŞİRİNKAN

Onay

Bu çalışma yukarıdaki jüri tarafından **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Yavuz Selim SAĞLAM
Enstitü Müdürü

**Yüksek Lisans Tezi
ERZURUM- 2014**

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	III
ÖZET	IV
ABSTRACT.....	V
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	VI
TABLolar DİZİNİ.....	VII
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1. Engelli Kavramı	3
2.2. Engelli Çeşitleri	4
2.2.1. Görme Engelli.....	4
2.2.2. Bedensel Engelli	5
2.2.3. Zihinsel Engelli.....	6
2.2.4. İşitme Engelli	8
2.2.4.1. İşitme Engelinin Derecesine Göre Sınıflandırılması	9
2.3. Oyun Eğitim.....	11
2.4. İşitme Engellilerde Oyun Eğitimi	13
2.5. Fiziksel Gelişim	14
2.6. İşitme Engellilerde Fiziksel Gelişim.....	15
2.7. İşitme Engellilerde Hareket Eğitiminin Fiziksel Gelişimle İlişkisi	16
2.8. İşitme Engellilerde Kullanılan Spor Testleri	16
2.8.1. Flamingo Denge Testi.....	16
2.8.2. Disklere Dokunma Testi	17
2.8.3. Otur ve Eriş Testi.....	17
2.8.4. Durarak Uzun Atlama	17

2.8.5. El Dinamometresi	17
2.8.6. Mekik	17
2.8.7. Bükülü Kolla Asılma	17
2.8.8. Mekik Koşu 10 x 5 m. Testi	17
3. MATERYAL VE METOT.....	18
3.1. Çalışma Evreni ve Örneklem	18
3.2. Veri Toplama Araçları	18
3.3. İstatistik Analizi	21
4. BULGULAR.....	22
5. TARTIŞMA.....	28
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	32
KAYNAKLAR	33
EKLER	38
EK 1. ÖZGEÇMİŞ.....	38
EK 2. EUROFİT FİZİKSEL UYGUNLUK TESTİ	39
EK 3. ETİK KURUL KARARI	40
EK 4. TEZ SAVUNMA SINAVI TUTANAĞI.....	41

TEŞEKKÜR

Daniőmanım Yrd. Doç. Dr. Yunus ÖZTAŞYONAR'a tez boyunca yaptığı katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Ayrıca, çalıőmam boyunca bilgi ve deneyimleri ile bana yol gösteren Yrd. Doç Dr. Ahmet Şirinkan'a teşekkür ederim.

Her konuda sabırla yardımcı olan eőim Ferdi ELİEYİÖĞLU'na bana uğur getiren biricik oğlum Mert ELİEYİÖĞLU'na ve aileme desteklerinden dolayı teşekkür ederim.

Sümeyya ELİEYİÖĞLU

ÖZET

10-15 Yaş İşitme Engelli Öğrencilerde Sportif Eğitsel Oyunların Fiziksel Gelişimlerine Etkisinin Araştırılması

Amaç: Bu çalışmanın amacı, 10-15 yaş aralığındaki işitme engelli öğrencilere eğitsel oyunlar oynatılarak, oyunların öğrencilerin fiziksel gelişimlerini etkileyip etkilemediğini Eurofit Test yöntemini kullanarak incelemektir.

Materyal ve Metot: Araştırmanın evrenini Erzurum il merkezinde eğitim veren Dede Korkut işitme engelliler ilköğretim okulunda öğrenim gören 120 (64 erkek +56 kız) öğrenci oluştururken, araştırmanın örneklemini ise Dede Korkut işitme engelliler ilköğretim okulunda öğrenim gören öğrenciler arasından tesadüfi olarak seçilen 80 (40 kız + 40 erkek) öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem grubunu oluşturan 80 kişi ise tesadüfi olarak 40'ar kişi (20 kız + 20 erkek) iki gruba ayrılarak kontrol grubu ve çalışma grubu oluşturulmuştur. Kontrol grubuna her hangi bir çalışma yaptırılmadan sadece daha önceden belirlenen testlere tabi tutulmuşlardır. Katılımcı öğrenciler 10-15 yaş aralığında bulunmaktadır. Çalışmalara başlamadan önce öğrencilere Brockport fiziksel uygunluk testleri uygulanarak sonuçları kaydedildi. Çalışma grubuna öncelikli olarak 16 haftalık özel hareket eğitimi programı yaptırıldı. 16 haftalık eğitim sonrasında aynı testler öğrencilere tekrar uygulanılarak veriler kaydedilmiştir.

Bulgular: Araştırmada kaydedilen veriler istatistik analizleri SPSS 16.00 paket programı kullanılarak bulgulara ulaşıldı. Araştırmada kontrol grubu ve çalışma grubu arasında esneklik, denge gibi motor becerileri arasında ve aynı zamanda işitme engelli öğrencilerin ön test ve son test değerleri arasında yine esneklik, denge, kuvvet gibi motor becerileri arasında anlamlı farklılıklara ulaşılmıştır ($P<0.05$, $P<0.01$).

Sonuç: Engelli öğrencilere eğitsel oyunların öğrencilerin fiziksel gelişimlerini olumlu yönde etkilediği yapılan araştırma sonucunda ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eurofit testleri, Eğitsel Oyunlar, Fiziksel Gelişim, İşitme Engelliler

ABSTRACT

Investigation of the Effect of Sports Education Games on 10-15 Age Deaf

Student's Physical Development

Aim: The purpose of this study is to analyze the possible effects of educational games to the physical development of deaf students aged between 10 and 15 by Eurofit tests.

Material and Method: The scope of this study is 120 students (64 male and 56 female) studying in Dede Korkut Deaf School in Erzurum. The sample of this study is randomly selected 80 students (40 male and 40 female) studying in Dede Korkut Deaf School in Erzurum. Study group and control group were formed by dividing 80 students randomly into two groups of 40. The students were aged between 10 and 15. Control group didn't do anything; they were only applied tests. Before starting the study the children were applied Brockport physical tests and the data was saved. Special movement education for 16 weeks was applied to the study group and after 16 weeks education same tests were applied to the children and the data was saved.

Results: The data of the study was analyzed by using SPSS 16.00 test. In the study it was found out that there are significant differences between control and study group and also between pre-test and final tests findings of deaf students in terms of motor skills like flexibility and balance($P < 0.05$, $P < 0.01$).

Conclusion: It was found out that educational games have positive effects on physical development of deaf students.

Key Words: Eurofit tests, Deaf, Educational Games, Physical Development,

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

- ILO : Uluslar arası Çalışma Örgütü
WHO : Dünya Sağlık Örgütü
UN : Birleşmiş Milletler

TABLULAR DİZİNİ

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa No</u>
Tablo 2.1. Zihinsel engelli çocukların psikolojik ve eğitsel yaklaşımlara göre sınıflandırılması	6
Tablo 2.2. İşitme Engelinin Derecesine Göre Sınıflandırılması.	9
Tablo 4.1. Çalışma Grubunun, Cinsiyet, Yaş ve Sınıf Durumları	22
Tablo 4.2. Çalışmaya Katılan Grupların Yaş, Kilo Ve Boy Ortalama Değerleri.....	22
Tablo 4.3. İşitme Engelliler Ön Test Son Test Karşılaştırmaları	23
Tablo 4.5. İşitme Engelliler ve Kontrol Grubunun Ön Testlerinin Karşılaştırılması.....	25
Tablo 4.6. İşitme Engelliler ve Kontrol Grubunun Son Tetslerinin Karşılaştırılması ...	26

1. GİRİŞ

Engelli olmak, hiç kimsenin kendi tercihi değildir. İnsanlar doğuştan veya doğduktan sonra geçirdikleri hastalıklar ya da kazalarla, vücut fonksiyonlarını veya bazı organlarını kaybedebilir. Bu durum, yaşamlarında, yerine getirmeleri gereken bazı görevleri yapmalarını engeller. Normal ve sağlıklı bir hayat sürdüren insanlarda her an için engelli olmaya adaydırlar. İşitme engelli çocukların erken teşhis edilerek işitme cihazı kullanmalarının bir an önce sağlanması ve doğru yaklaşımlarla zaman geçirmeden eğitim faaliyetlerine başlanması gerekmektedir. Engelli kişiler için ise spor, öncelikle topluma entegrasyonu sağlamak ve kendi kendine yetebilme duygusunu ortaya çıkarmak için uygulanan rehabilitasyon programları içinde yer alan engellilere yönelik özel ve resmi müsabakalar ve olimpiyatlar düzenli aralıklarla yapılmaya başlanmıştır¹.

İşitme duyumuzun, çevreden gelen seslerin ayrımı, lokalizasyonu, tanımlanması ve akustik sinyallerin frekans ayarının yapılması gibi pek çok önemli fonksiyonları vardır. Bununla beraber çeşitli ortamlarda vücudun dik pozisyonunu, yürürken graviteyle ilişkili olarak dengenin sağlanabilmesi için, iç kulakta bulunan vestibüler sistem önemli rol oynar. Vestibular sistem, işitme, görme ve kassal yapılar gibi pek çok sistemden gelen bilgilerle çalışır. Herhangi bir nedenden dolayı geçici süreyle veya kalıcı olarak vestibular sistemin devre dışı kalması hareketlerde oryantasyon bozukluğu, yürüyüş sırasında dengenin bozulması, tinnitus, kalp hızı ve basıncında değişiklikler, korku, anksiyete ve panik gibi fizyolojik ve psikolojik problemlere neden olmaktadır. Doğuştan veya sonradan işitme duyusunu kısmen veya tamamen kaybeden kişilerde bu sorunlar daha da sık görülmektedir. Özellikle işitme engeli bulunan çocuklarda yaş, cinsiyet, etiyoloji ve işitme kaybının derecesine bağlı olarak statik ve dinamik denge yeteneklerinin etkilenebileceğini gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Statik denge

kayıplarının şiddetli işitme engeli olan çocuklarda daha yoğun yaşanması ve günlük yaşamını önemli düzeyde etkilemesi açısından üzerinde önemle durulan bir konu olmuştur ².

Çalışmamız doğuştan veya sonradan işitme engelli olan bireylerin çeşitli oyun materyalleri kullanılarak yapılan hareket eğitimi özelliklerinin fiziksel gelişime katkısını incelemek amacıyla yapılmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Engelli Kavramı

Bir bozukluk ya da özür nedeniyle yaş, cinsiyet, sosyal ve kültürel faktörlere bağlı olarak kişiden beklenen rollerin kısıtlanması ya da yerine getirilememesi halidir³.

Çeşitli kurumlara göre engelli tanımları:

Uluslar arası çalışma örgütü (ILO): Haziran 1938 tarih ve 159'nolu "Sakatların Mesleki Rehabilitasyonu ve İstihdamı" sözleşmesinin 1. Maddesine göre "sakat" terimi uygun bir iş teminin, muhafazası ve işinde ilerlemesi hususundaki beklentileri kabul edilmiş fiziksel veya zihinsel bir engel sonucu önemli ölçüde azalmış olan bir bireyi ifade eder⁴.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO): Hastalık sonuçlarına dayanan ve sağlık yönüne ağırlık veren bir tanımlama ve sınıflandırma yapılmış, sakatlık için üç ayrı kategoride tanım geliştirilmiştir⁴.

Yetersizlik (Impairment): Sağlık bakımından psikolojik, fizyolojik ve anatomik(fiziksel) yapı veya fonksiyonlardaki eksikliği veya anormalliği ifade eder⁴

Engellilik (Disability): Bir aktiviteyi normal tarzda veya normal kabul edilen sınırlar içinde gerçekleştirmekteki kısıtlılık veya yetersizliktir⁴.

Birleşmiş Milletler (UN): Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun İnsan Hakları Evrensel Bildirgesine ek 3447'nolu Sakat Kişilerin Hakları Bildirisinin 1.Maddesine göre, engelli "normal bir kişinin kişisel ya da sosyal yaşantısında kendi kendisine yapması gereken işleri, bedensel veya ruhsal yeteneklerindeki kalıtımsal ya da sonradan olma herhangi bir noksanlık sonucu yapamayanlar sakattır." Şeklinde tanımlanmaktadır⁴.

2.2. Engelli eşitleri

2.2.1. Görme Engelli

Bir ocuğun eğitimsel başarısını olumsuz yönde etkileyen ve düzeltilemeyen bir görme kaybı olarak tanımlanır⁵.

Halk arasındaki tanımı ‘m’ ya da ‘kr’ olan görme engelli, görme gücünden yoksun olan kişiler demektir. Görme engellileri doğuştan görme engelliler ve sonradan görme engelliler olarak ikiye ayırabiliriz. Doğuştan olduğu belirtilen görme kayıplarının büyük bir kısmı ya doğum sırasında ya da doğumu takip eden ilk beş yılda meydana gelmektedir. Gören kişinin bütün duyuları, görme fonksiyonuna uygun olarak gelişmektedir. Doğuştan görme zrl olan kişilerde ise duyu gelişimi; araştırma ve tahminler ile gelişmektedir. Bu durum, az görenler, görme gücünü sonradan yitirenler ve doğuştan görme engelliler arasında temel farklılıkların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Doğuştan görme engelliler, görsel kavramı şekillendiremezler. Grsel deneyimleri olmadıkları için, düşünceleri diğer duyuları ile şekillenmektedir. Grsel uyarılar ne kadar uzun süre algılanmışsa, o kişinin kavramları algılama ve şekillendirmesi ayrıca eğitim o denli başarılı olur. Sonradan görme engellilerde duyunun kaybı, doğuştan görme engellilerde ise duyunun hiç algılanmamış olması, görme engellilerin incelenmesinde doğuştan ve sonradan ayrımını ortaya ıkarmaktadır⁶.

Oyun ve spor türü etkinliklerde ise daha büyük güçlükler söz konusudur. Özellikle top ve öteki araçlarla oynanan takım oyunlarının görme engellilere uygulanamayışı bu açıdan önemli bir eksikliktir. Bu tür çalışmalar sırasında kazanılacak takım halinde çalışma, küme bağlılığı ve benzeri gibi eğitsel yararlardan uzak kalmamaktadırlar. Bu sonuçların başka tür etkinliklerle elde edilmesinin yolları aranmalıdır. Bireysel ve yarışmalı bazı sporlarla birkaç takım oyununun görme engellilere uydurulması sağlanmıştır. Koşma ve atlama gibi atletik etkinliklere

yönelmeleri sağlanmıştır. Tek adım, üç adım atlamalarında zorluk çekmemektedirler. Bunlardan başka cirit, disk, gülle, atma, yüzme, patinaj, görenlerle birlikte kızak kaymak, halat çekmek, güreş gibi birey be küme halinde yapılan birçok sporlardan görme engelliler de doygunluk sağlamaktadır. Başka birçok Birey ve takım oyunlarını biraz değiştirerek uydurmak mümkündür. İçinde çingirak bulunan ve ses çıkaran toplarla da birçok oyunlar oynayabilmektedirler ⁷.

2.2.2. Bedensel Engelli

İnsan yapı ve biçiminin fiziksel yönlerinde herhangi bir bozukluk veya eksiklik oluşturarak yine onun bedensel yeteneklerini engelleyen veya bütünüyle kaldıran engellilik türüdür. Örneğin görmeyen gözler, işitmeyen kulaklar, konuşma bozuklukları diğerine oranla kısa bir bacak veya olamayan bir kol, insan yapısının fiziksel becerilerini engelleyen etmenlerdir ⁸.

Fiziksel bir engelli olarak kabul edilen ortopedik engellilik, kişinin belli bir amaca ulaşabilmesini, çalışabilmesini, aktivitelerini gerçekleştirebilmesini, fiziksel engellemelerden dolayı çevresine uyum Sağlayabilmesini zorlaştıran engellilik grubunu oluşturmaktadır. Ortopedik engellilik için birçok değişik terim kullanılmaktadır. Bu terimlerden bazıları şunlardır: Sakat, felçli, kötürüm, yatalak, topal, çolak, düztaban, kambur, vb. Ortopedik engelli tanımları da değişiklik göstermektedir⁹.

Dünya Sağlık Örgütüncü yapılan ortopedik engeli tanımı ise şöyledir “Ortopedik engelli çocuk; İskelet, sinir sistemi, kas ve eklemlerindeki bozukluk ve sakatlık nedeniyle eğitim ve öğretim çalışmalarından yeterli ölçüde yararlanamayan çocuktur”.Doğuştan veya herhangi bir hastalık ya da kaza sonucu, iskelet, kas ve sinir sisteminde arıza meydana gelmesi ve buna bağlı olarak normal yaşam ve aktivitelerini gerçekleştiremeyecek derecede fiziksel yetersizliğe sahip olan kişilere “ortopedik engelli” denilmektedir. Ortopedik engelli kişilerdeki bozukluklar: İskelet bozuklukları

ve engelleri, kas bozuklukları ve zayıflıkları, eklem bozuklukları, sinir sistemindeki bozukluklar ve yetersizlikler ve devimsel bozukluklar ve yetersizlikler şeklindedir. Ortopedik engelli kişilerde birden fazla bozukluklar görülebilir. Bu tanımlamalara göre bedensel veya ortopedik engellerin niteliklerini Polat şöyle sıralamaktadır⁹;

1. İskelet bozuklukları ve engeller 2. Kas bozuklukları ve zayıflıklar 3. Eklem bozuklukları ve hastalıkları 4. Sinir sistemindeki bozukluklar ve yetersizlikler 5. Devimsel bozukluklar ve yetersizlikler⁹.

2.2.3. Zihinsel Engelli

Gelişim dönemlerinde ortaya çıkan, uyum davranışlarında gerilik, eksiklik olarak kendini gösteren, genel zihinsel işlevlerde belirgin bir biçimde ortalamanın altında olma durumu¹⁰.

Zihinsel engelli çocuklar, engelli çocuklar içerisinde en çok ilgi çeken gruptur. Özellikle okul öncesi ve ilkökul sınıflarında görev yapan öğretmenlerin hemen hepsi sınıflarında zihinsel engelli birçok çocukla karşılaşmış, onların sorunlarına çözüm üretmeye çalışmışlardır. Yine pek çok kimsenin akraba ya da yakın çevresinde zihinsel engelli çocuklar bulunmaktadır¹¹.

Tablo 2.1. Zihinsel engelli çocukların psikolojik ve eğitsel yaklaşımlara göre sınıflandırılması

Sınıflandırma Yaklaşımı	80	75	70	65	60	55	50	45	40	35	30	25	20	15	10	5
	Psikolojik															
Eğitsel																

Zihinsel engelli çocukların eğitim gereksinimlerine göre sınıflandırıldığı bir sistemdir. Zihinsel engelli çocukların neyi öğrenip neyi öğrenemeyecekleri, ne derecede öğrenecekleri kıstaslarına göre çocukları gruplandırır. Bununla birlikte grupların oluşturulmasında psikolojik sınıflandırma sisteminde olduğu gibi yine zekâ bölümü puanları kullanılmaktadır. Grupları birbirlerinden ayıran zekâ bölümü puanları psikolojik sınıflandırmaya göre daha esnek tutulmuştur¹¹.

Pedagojik açıdan yapılan gruplandırmaya göre zekâ özürlüler; Eğitilebilirler; Zekâ bölümleri 50/55-75/80 arasında olan hafif derecedeki zekâ özürlülerdir. Tıp literatüründeki debile grubun karşılığı olarak kabul edilirler. Eğitilebilir çocukların azami zekâ yaşları 12'dir. Normal okullarda başarı gösteremezler. Buna rağmen özel eğitim programları ile teşvik görmeleri yani desteklenmeleri halinde temel eğitimlerini tamamlayabilirler ve yardımcı hizmetlere ilişkin basit işlerde çalışabilirler. Genellikle kendi kendilerine yeterli hale gelip, toplum içinde bağımsız bir yaşam sürdürebilirler¹².

Öğretilebilirler; Zekâ bölümleri 20/25-50/55 arasında değişen ve tıp literatüründeki embecile grubun karşılığı olan orta derecedeki zekâ özürlülerdir. Azami zekâ yaşları 7/8 düzeyindedir. Normal eğitimden yararlanamazlar. Özel şekilde hazırlanmış programlar aracılığıyla ancak sınırlı bir şekilde günlük yaşamlarını sürdürebilecek düzeye gelmeleri sağlanabilir. Çok basit düzeyde okuma yazma ve matematik öğrenebilir, denetim ve gözetim altında basit işler yapabilirler¹². Ağır zekâ özürlüler; Zekâ bölümleri genelde 20/25'in altında bulunur. Azami zekâ yaşları 3-4 yaş düzeyindedir. Küçük bir çocuk gibi sürekli bakıma ve korumaya muhtaçtır. Ağır zekâ özürlüler, genelde birden fazla özüre sahiptirler. Yani zekâ özürüne başka özürlü de eşlik eder¹².

2.2.4. İşitme Engelli

Normal bir işitme için, dış kulak, orta kulak ve iç kulağın ve işitme yollarının işlevlerini normal bir biçimde yerine getirmesi gerekir. Bu bölümlerden birisinde ya da birkaçında bir hastalık, hasar ya da anormal bir durum oluştuğunda, işitme kaybı doğmaktadır¹³.

Dış kulak; kulak kepçesi ile işitme kanalından oluşur ve kulak zarı ile sonlanır. Kulak kepçesi ses dalgalarını toplar ve işitme kanalına yöneltir. Ses dalgaları, kulak kanalı içinde basınç değişiklikleri yaratarak kulak zarının titreşmesine neden olur ve kulak zarı titreşimlerin orta kulağa aktarılmasını sağlar¹⁴.

Orta kulak, esnek bir yapıya sahip olan kulak zarının arkasında kalan hava dolu bir alandır. Çekiç, örs ve üzengi adlı üç küçük kemiğin arkasında bulunur. Bu kemikler çekiç, örs ve üzengiye benzeyen şekillerinden dolayı bu isimleri almışlardır. Bunlara küçük kemikler zinciri de denmektedir. Çekiç kulak zarı ile sürekli temas halindedir. Örs, bir yandan çekiç ile ve diğer yandan da üzengi ile bağlantı halinde olup, oval pencere üzerine gelmektedir. Kulak zarının titreşimi enerjiyi küçük kemikler zincirine taşır ve kemiklerin titreşmesi ile seslerin orta kulak boşluğuna iletimini sağlar. Öztaki borusu da orta kulakta bulunur. Orta kulak boşluğunun içinden gırtlığa kadar uzanır ve başlıca görevi; esnediğimizde ya da yutduğumuzda kulak zarındaki hava basıncını dengelemektir¹⁴.

İşitme Kaybı; Bireyin işitme duyarlılığının onun gelişim, uyum özellikle de iletişimdeki görevlerini yeterince yerine getirememesi halidir¹⁵.

İşitme Engeli; Bir bireyin işitme eşik düzeyinin, herhangi bir frekansta odyogram üzerindeki sıfır eşikten belirli derecede sapması bir işitme kaybı gösterir¹⁵.

2.2.4.1. İşitme Engelinin Derecesine Göre Sınıflandırılması

Tablo 2.2. İşitme Engelinin Derecesine Göre Sınıflandırılması

0	
10	(10-15dB) Normal=İşitmede bir problem yoktur.
20	(16-25dB)Çok hafif= Minimal Bazı sesleri (çağlayan sesi, yaprak hışırtısı gibi) duymada ve ayırt etme de güçlüğü vardır.
30	(26-40dB)Hafif= Hafif Konuşma seslerinin bazılarını duyabilme güçlüğü vardır. Fısıltı ile konuşulanları duyamaz.
40	(41-55dB)Orta= Karşılıklı konuşmaları anlamada güçlük çeker.
50	
60	(56-70dB)Orta-Ağır= İşitme cihazı olmadan konuşmaları anlayamaz ve takip edemez.
70	(71-90dB)Ağır= İleri Konuşma seslerini duyamaz. Sadece çevredeki şiddetli sesleri duyabilir.
80	
90	(91 dB ve yukarısı) Çok ağır=Karşılıklı konuşmalar duyulmaz. Belki bazı yüksek sesler duyulabilir. Çok yüksek şiddetteki sesleri duyabilir.
100	
110	Tablo 1 İşitmenin Sınıflandırılması
120	Çok ileri derecede işitme kaybı olan ve işitme cihazı kullanması zorunlu olan bireyler “sağır”, hafif ve orta derecede kaybı olan bireyler ise “ağır işiten” bireyler olarak tanımlanmaktadır ¹⁵ .

İşitme engelli çocukların bulunduğu eğitim ortamlarının özellikleri; doğuştan ya da anadilini edinmeden oluşan işitme engeli, işitme engelli çocuğun doğru ve uygun eğitim almaması, ana dilini ve onun konuşma boyutunu etkin bir biçimde edinmesini ve kullanımını engelleyecektir. İşitme engelinden kaynaklanan dil ve konuşma becerisindeki yetersizlikler işitme engelli çocukların içinde yaşadıkları toplumun kültürünü algılamalarını ve eğitim olanaklarından tam olarak yararlanmalarını da engelleyebilir. Bu sorunun temelinde, işitme engelli çocuğun çevre ve konuşma

seslerini tam olarak duyamaması ya da hiç çevre ve konuşma seslerini tam olarak duyamaması ya da hiç duyamaması yatmaktadır.

İşitme engelliler özel eğitim okullarında (sağırılar okulu) dikkat edilmesi gereken önemli konulardan birisi, bu okulların sessiz bir ortamda konumlandırılmasıdır. Örneğin; ulaşım rahatlığı için trafiğin yoğun olduğu otoban ve benzeri yol yakınlarına ya da hava alanlarına yakın konumlara inşa edilmesi dışarıdan gelen gürültülerin engellenmesini zorlaştıracaktır. Bundan dolayı, Bu okulların mümkün olduğunca sessiz ortamlara kurulması, dış gürültüleri engellemek için yapılması gereken ses yalıtımını kolaylaştıracaktır. Bu durum gürültülü ortamlarda konuşma seslerinin işitme engelli çocuğa istenilen kalitede gönderilememesine neden olmaktadır. Bir başka deyişle, çevre gürültüsü konuşma seslerine karışacağından, işitme engelli çocuk söyleneni tam olarak algılayamayacaktır. Eğer çevre gürültüsü konuşma seslerine baskın olursa, işitme engelli çocuk konuşma seslerine hiç algılayamayacak, yalnız gürültüyü duyacaktır. Bu nedenle işitme engellilerin eğitim aldıkları ortamlarda, sınıf dışından gelen gürültünün en aza indirilmesi önemlidir¹⁶.

Eğer çevre gürültüsü konuşma seslerine baskın olursa, işitme engelli çocuk konuşma seslerini hiç algılamayacak, yalnız gürültüyü duyacaktır. Ayrıca ses dalgaları sert bir yüzeye çarptıklarında, tekrar aksi istikamette yollarına devam etmektedirler. Sesin bu devinimine yankılanma denmektedir.

Dışarıdan gelen sesleri en aza indirmek ve ses yankılanma süresini ideal süreye indirebilmek için, işitme engelli çocukların eğitim ortamlarında ses yalıtımı yaparken olabildiğince sert malzemeler kullanımından kaçınmak gerekmektedir. Örneğin, dış gürültüyü azaltmak için çift cam kullanımının yanı sıra camlarda kumaş ve tül perde kullanılması, hem dış gürültünün hem de yankılanma süresinin istenilen seviyeye inmesinde yardımcı olacaktır. İşitme engelliler için özel eğitim okullarındaki sınıflarda

eğitim gören işitme engelli çocukların her birinin, uygun işitme cihazı ile donatılmasının yanı sıra, geleneksel grup işitme eğitim cihazları da bulunmasında yarar görülmektedir. Geleneksel grup işitme eğitim cihazları grup dil derslerinde işitme engelli çocukların öğretmeninin sesini, kendi sesini ve arkadaşlarının seslerini kaliteli bir biçimde duymasını sağlayacaktır. Hareketli çalışmalarda işitme engelli çocukların öğretmenin sesini iyi duyabilmelerini sağlamak için FM-Telsiz tipi işitme cihazları kullanılmaktadır. İşitme engelli ocuk, öğretmeninden ya da onunla konuşan kişiden uzakta olsa bile, konuşmacının boynunda asılı olan FM-Radyo mikrofonu aracılığı ile konuşma seslerini net bir biçimde duyabilecektir. İşitme engelli çocuğun arkadaşlarının konuşmalarını tam duyamaması nedeniyle, grup halinde yapılan ve karşılıklı söyleşiye dayalı grup halinde yapılan ve karşılıklı söyleşiye dayalı grup dil derslerinde, varsa geleneksel grup eğitim işitme cihazı yoksa ocuklar ‘‘U’’ düzeninde oturtulmalı ve ğretmen ‘‘U’’nun açık ucunda yüzü işığa ya da pencereye dönük durmalıdır. Bu düzende oturtulunca, çocuklar birbirlerinin yüzlerini ve öğretmenin yüzünü rahat görebilecekleri için dudak okumaları ve yüz mimiklerinden konuşma hakkında ipucu alabilmeleri kolaylaşacaktır. Bunun yanı sıra, öğretmenin çocukların her birinden eşit uzaklıkta olması ve sağlanmış olur. Bu ortamda işitme engelli çocuklar hem birbirlerini, hem de öğretmenlerini duymakta zorlanmayacaktır¹⁶.

2.3. Oyun Eğitim

Oyun zerine ilk teori 19. yy. sonlarında gelişmiştir. Lazarus oyunun kendiliğinden ortaya çıkan hedefi olmayan, mutluluk getiren serbest bir aktivite olduğunu sylemiřtir¹⁷. Hall’e göre ocuk, oyunlarında insanlığın kültürel gelişimini yařamaktadır¹⁷.

Oyun, belli bir amaca yönelik olan ya da olmayan, kurallı ya da kuralsız gerçekleştirilen fakat her durumda çocuğun isteyerek hoşlanarak yer aldığı, fiziksel,

bilişsel, dil, duygusal ve sosyal gelişiminin temeli olan, gerçek yaşamın bir parçası ve etkin bir öğrenme sürecidir. Çocuk oyunları içeriklerine, yaşlarına ve toplumsal, sosyo-ekonomik durumlara farklı özellikler gösterir. Araştırmacılar bu özelliklere göre oyunu sınıflandırmışlardır. Oyunun sınıflandırılması, araştırmalar için büyük kolaylık sağlamaktadır. Oyun; Her yaş kesimindeki ferdin, kendi iç dünyasında meydana gelen ve hareket içgüdüsünden kaynaklanan fizik, moral ve toplumsal kişilik yeteneklerinin gelişmesini sağlayan, belirli kurallara dayandırılan, gönüllü olarak yapılan, ferdi ve grup halindeki davranışlarıdır¹⁸.

Oyun, çocuğu tanıma bakımından en iyi yoldur. Oyun içinde çocuk kendini bağımsız ve özgür hisseder. Eğitimci çocuğu bu yolla en doğal haliyle tanır, çocuğun güven ve sevgisini kazanır, aralarında samimi bir hava kurularak karşılıklı bir yaklaşım sağlanır. İşte bütün bu yönleriyle oyun Beden Eğitimi dersi aracılığı ile okul eğitim programlarında, haklı olan yerini almıştır¹⁹.

Piaget bilişsel gelişim kuramına göre oyunu şu şekilde sınıflandırmıştır⁽²⁰⁾.

a-) Alıştırma Oyunu: Çocuk, saf tekrardan, önce rastlantısal ve sonra da amaçlı eylem ve manipülasyon kombinasyonlarına geçer, bu gerçekleşir gerçekleşmez çocuk, hedefler belirler ve alıştırma oyunları yapılara dönüştürülür.

b-) Sembolik Oyun: Çocuğun ortaya koyduğu yapılar ya da eylem dizileri sembolik hale geldiği için saf alıştırma oyunları da sembolik hale gelebilir, ya da en azından “sembolizmle bir aradadır”.

c-) Kurallı Oyun: Oyun etkinlikleri kolektif duruma gelebilir ve kurallar kazanabilir ve dolayısıyla ”kurallı oyunlar” a dönüşebilir. Bu üçüncü dönüşüm, gerçekleşecek son dönüşümdür²⁰.

Beden ve hareket gelişiminde açık hava oyunlarının rolü; Çağdaş okul öncesi eğitimcileri, açık hava oyunlarını erken eğitim programlarının önemli bir parçası olarak

görmektedirler. Açık hava oyunları iç mekânlarda oynanan oyunların bir uzantısı olarak kabul edilmelidir. İç mekânlarda başlatılan evcilik oyunu, dış mekâna ‘hayali pikniğe’ gidiyoruz diyerek taşınabilir, hırsız-polis kovalama, saklanma oyununa dönüşebilir. Çocuklar, alanlar arasında gidip gelebilmeli, araç gereçleri dışarıya taşıyabilmelidirler. Açık hava oyunları oyun zamanında iç mekânda oynanan kısıtlanmış, sembolleştirilmiş senoryaların doğal ve gerçekçi boyutlarda ve hareketlerle oynanmasına olanak verir. Adeta bilişsel alt hazırlığı yapılmış yaşam biçiminin gerçek yaşama uygulanmasını deneyerek, yaşayarak gerçeklik kazanmasını sağlar. Günümüzde çocuk eğitimi uzmanları hareket gelişimini fiziksel gelişimden farklı şekilde ele almaktadırlar. Ona göre hareket, çocukların yaparak, bilfiil öğrenmeyi gerçekleştirdikleri bir öğrenme ortamıdır. Hareket sadece bedensel gelişimi kapsamaz aynı zamanda bilişsel gelişimin de kaynağını oluşturur. Hız, mesafe algısı, engellerle baş edebilme, problem çözme, başkalarıyla eşgüdüm sağlama, tasarım yapma, inşa etme, vb. sürekli hareket değişimine yer verdiği için yaratıcılık özelliklerini taşır. Yer değiştirme, yeni bakış açıları kazanma, uyum sağlama esneklik ve akıcılığa temel teşkil eder²¹.

Hareketli oyunlar saldırganlığın olumlu yöne kanalize edilmesini sağlar. Çocuk fazla enerji birikimini boşaltır, sakinleşir. Olumlu benlik gelişimi desteklenir. Yeteneklerini keşfeder, uygun beceriler geliştirir. Duyduğu coşku, heyecan ve başarı hissi özgüveninin gelişmesine yardım eder. Çocuğun bedenini tanınması, istediği şekilde kullanabilmesi, gücünü kontrol edebilmesi mümkün olur. Çocuğun bilişsel gelişimi desteklenir; bilinçli planlanan etkinliklerle verilen yönergeler ve araç-gereçle mesafe algısını ve yön duyarlılığını kazanmasını sağlar²¹.

2.4. İşitme Engellilerde Oyun Eğitimi

İşitme engelli çocuklar diğer çocuklar gibi oyun oynamaktan keyif aldıkları gibi aynı zamanda normal işiten yaşlılarına göre oyun ile öğrenmeye çok daha fazla

gereksinim duyarlar. Var olan işitme kaybı tür ve derecelerine göre işiten yaşlılarından dil gelişimleri geri olan işitme engelli çocuklarda oyun, dil gelişimine katkı sağlamak için çok çeşitli şekillerde düzenlenebilir. Dil gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla düzenlenebilecek pek çok etkinlik sıralanabilir. Burada bazı etkinlik örneklerini belirtmekle birlikte çocuk ile biz öğretmenlerden çok daha fazla vakit geçiren ve çocuklarını bizlerden çok daha iyi tanıyan ailelerin burada yazacağı etkinliklerden çok daha yaratıcı ve faydalı oyunlar yaratabileceği umudundayım²².

2.5. Fiziksel Gelişim

Fiziksel gelişim; yaşa bağlı olarak bedendeki kasların, kemiklerin sinir sistemi ile motor becerilerin değişimi sürecidir. Gelişimin kalıtsal temellerini oluşturur. Bir bütün olarak insan Vücudunun büyümesi; motor gelişimi, vücut ve duyu sistemlerindeki değişiklikleri; cinsel gelişim, sağlık, beslenme, uyku gibi bazı fiziksel gelişimlerle ilgili süreçleri kapsar. Fiziksel gelişim; bedeni oluşturan tüm organların gelişmesi, boyun uzaması, kilonun artışı, kemiklerin gelişimi, dişlerin çıkması ve değişmesi, kas, beyin ve tüm sistemlerin (sinir, sindirim, dolaşım, solunum, boşaltım gibi) ve duyu organlarının gelişimidir. Gelişim yaşam boyu sürer; ancak çocukluk döneminde diğer tüm dönemlere oranla daha fazla görülebilir. Fiziksel gelişim çocuğun beden yapısındaki niceliksel değişim ve artışları içerir. Fiziksel gelişimin, insan hayatının neredeyse tamamını etkilediği bilinmektedir. Özellikle insan gelişiminin en hızlı olduğu dönemler olarak bilinen bebeklik ve ergenlik döneminde kişide, gözle görülebilir nitelikte değişiklikler meydana gelir²³.

Fiziksel gelişim; boy uzaması, kilo artışı, dişlerin çıkması ve değişmesi, beden oranlarının değişmesi, kemik gelişimi, kas gelişimi, sinir sistemi gelişimi ve duyu organlarının gelişimini içerir. Büyüme ve gelişmenin temposu belirli dönemlerde hızlanma ve yavaşlamalar gösterir²⁴.

2.6. İşitme Engellilerde Fiziksel Gelişim

Bir çocuğun gelişimi her ne kadar zihinsel, duyuşal ve motor alanlarda ayrı ayrı ele alınarak değerdendiriliyorsa da, gelişimin bir bütün olduğu ve bu alanların birbiri ile etkileşim içinde olduğu unutulmamalıdır. İşitme kaybına sahip çocukların sesleri duymaya yönelik kompanse edici bir postür geliştirdiklerini ve buna bağlı postüral bozuklukların görülebileceğini belirtmektedir. Araştırmalarda işitme engelli çocukların işitsel uyarıları yeterince alamamaları nedeniyle gözün, başın ve vücudun çevredeki olaylara yöneliminde yetersizlik meydana gelebileceği ve bu çocukların sesleri duyabilmeleri için başın öne itilmesi, sağa sola rotasyonu gibi kompanse edici bir takım postür bozuklukları geliştirebildikleri bulunmuştur. İşitme engelli çocukların motor gelişimlerinde gecikmelerin olabilmesi, işitsel uyarıları alamamalarına bağlı düzenli ve koordine bir kas aktivitelerinin olmaması, bu çocukların kas kuvvetlerindeki zayıflığın sebepleri arasında sayılabilir. Vestibüler sistem, postüral mekanizmada ve kas kontrolünde büyük öneme sahiptir. İşitme engellilerde vestibüler sistemin etkilenmesine bağlı olarak kas kontrolünde ve dengede meydana gelebilecek problemler, kas kuvvetini ve motor fonksiyonlarını da olumsuz yönde etkilemektedir. İşitme engelli çocuğun sağlıklı yaşıtlarına göre değişik oyun aktiviteleri ile hareket deneyimlerinin daha kısıtlı olması, motor hareketlerde inaktiviteye neden olabilmekte ve denge gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. İşitme engellilerin hız, güç, çeviklik, kassal endurans, kuvvet ve kardiorespiratuar endurans komponentlerini içeren fiziksel uygunluk testlerinden elde edilen yetersizlikler, bu çocukların uygun motor aktiviteleri içeren rehabilitasyon programlarına gereksinimleri olduğu ve fonksiyonel olarak spora yönlendirilmeleri gerektiği görüsünü getirmektedir. İşitme engelli çocuklarda iletişim problemlerine bağlı öğrenme güçlüğü ve motivasyon eksikliği görülebilmektedir. Bunlarda görsel uyarıların algılanmasında ve hareket koordinasyonunda yetersizliğe yol açabilmektedir²⁵.

2.7. İşitme Engellilerde Hareket Eğitiminin Fiziksel Gelişimle İlişkisi

Hareket eğitimi, özellikle 0-21 yaş arasındaki kas büyümesi, kemikleşme, kalp ve karaciğer gibi iç organların fonksiyonlarını yerine getirebilmeleri için gerekli görülmektedir. Araştırmalar, egzersizlerin kemik genişliği ve mineralizasyonu artırdığını, buna karşın hareketsizliğin kemikleşme mineralizasyonunu azalttığını ve kemiklerin daha kolay kırıldığını, daha zayıf bir iskelet sisteminin oluştuğunu ortaya koymaktadır. Engelli olmayan çocuklar, normal büyüme ve gelişimi sürdürmek için günlük oyun aktivitelerine katılarak yeterli fiziksel aktivite gereksinimini karşılamaktadırlar. Birçok ağır engelli bireyin büyümesinin duraklaması, yetersiz fiziksel aktivitelere katılmasına bağlanabilmektedir. Engellilerde fiziksel etkinliklere katılmanın yararlarını felsefi açıdan değerlendiren yazarlar daha çok duygusal gelişim ve psiko-motor gelişime katkılarını vurgulamaktadırlar. Yazarlara göre, spor kişilere özrü ile basa çıkmasını ve özrünü hafifletmesini öğretmekte, keyif vermekte, iletişim ve paylaşım sağlamakta, yaşam motivasyonunu artırmakta, dürüstlük, hoşgörü, işbirliği gibi olumlu kişilik özelliklerinin kazanmasını sağlamaktadır. Sporun kas ve sinir sisteminin, zihinsel reaksiyonların, vücudun fizyolojik ve metabolik gelişimini destekleyen bir araç olduğu, fiziksel aktivitelerin bir çeşit rehabilitasyon özelliği vurgulanmaktadır. Çocuğun motor işlemleri başarıma kapasitesi hakkında bilgi sahibi olması ve kapasitesini hissetmesinin benlik kavramının çok önemli bir parçası olduğu ifade edilmektedir. Birçok eğitimci, psikolog ve terapist fiziksel yeteneklerdeki beceri ve başarının olumlu benlik kavramının gelişmesine katkıda bulunduğunu kabul etmektedir²⁵.

2.8. İşitme Engellilerde Kullanılan Spor Testleri

2.8.1. Flamingo Denge Testi

Test, deneğin genel dengesini ölçer²⁶.

2.8.2. Disklere Dokunma Testi

Test deneğin kol hareket süratini ölçer²⁶.

2.8.3. Otur ve Eriş Testi

Test, deneğin esnekliğini ölçer²⁶.

2.8.4. Durarak Uzun Atlama

Test, deneğin patlayıcı kuvvetini ölçer²⁶.

2.8.5. El Dinamometresi

Test, deneğin durgun kuvvetini ölçer²⁷.

2.8.6. Mekik

Test, deneğin gövde kuvvetini ölçer²⁷.

2.8.7. Bükülü Kolla Asılma

Test, deneğin işlevsel kuvvet (kol ve omuz kas dayanıklılığını) ölçer²⁷.

2.8.8. Mekik Koşu 10 x 5 m. Testi

Ölçülen özellik; Koşu sürati ve çeviklik²⁷.

3. MATERYAL VE METOT

3.1. Çalışma Evreni ve Örneklem

Araştırma Erzurum il merkezinde bulunan Dede Korkut İşitme Engelliler İlköğretim okulunda eğitim gören öğrencilerden çalışma grubu oluşturulmuştur. Araştırmaya katılan öğrenciler okulda eğitim gören 64 erkek, 56 kız toplam 120 öğrenci arasından tesadüfî olarak seçilen 40 kız 40 erkek toplam 80 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışmaya katılan öğrenciler 20 erkek, 20 kız kontrol grubu (40 kişi) ve 20 erkek, 20 kız (40 kişi) ise çalışma grubu olarak ikiye ayrılmıştır. Öğrenciler 10-15 yaş grubundandır. Araştırma grupları, 10-12 yaş ve 13-15 yaş olarak iki grup halinde belirlenmiştir. Bu öğrencilere, boy ve vücut ağırlığı, flamingo denge testi, disklere dokunma testi, esneklik, durarak uzun atlama, 30 sn. mekik testi, bükülü kol tutma testi, 10 x 5 m mekik koşusu testi ve 1500 m dayanıklılık testi uygulanmıştır.

3.2. Veri Toplama Araçları

Öğrencilere ölçümleri yapıldıktan sonra, özel hazırlanmış hareket eğitim programı çerçevesinde 4 aylık (16 hafta) çalışma yaptırılmıştır. Çalışmalar hafta sonları (Cumartesi ve Pazar) 90 dakikalık sürelerde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada özel hazırlanmış hareket eğitim programı uygulanmıştır. Bu programda sportif oyunlar (basketbol, hentbol, futbol, atletizm ve jimnastik) ve bunlara bağlı temel tekniklerin öğretimi gerçekleştirilmiştir.

Flamingo Denge Testi; bu testle çalışma grubundaki öğrencilerin vücut dengesi ölçülmüştür. Materyal olarak 4 cm. yüksekliğinde ve 3 cm. genişliğinde ahşap kirişten yapılmış bir malzeme kullanılmıştır. Test anlatıma ve gösterime dayalı olarak öncelikli uygulanmış, teste başlamadan bir kez deneme yaptırılmıştır. Öğrenciler denge üzerine çıkarak tercih ettiği ayak üzerinde mümkün olduğunca 1 dk. dengesini muhafaza etmeye çalışmışlardır²⁶.

Disklere Dokunma Testi; bu testle çalışma grubundaki öğrencilerin kol hareket sürati ölçülmüştür. Materyal olarak uygun 2 adet disk, salon atlama kasası ve kronometre kullanılmıştır. 2 diske tercih edilen elle ve sırayla 20 cm. çapındaki iki plastik diski masa üzerine dizilmiştir. Disklerin birbirlerine olan mesafeleri 80 cm. olarak ayarlanmış, aralarına eşit uzaklıkta dikdörtgen plaka yerleştirilmiştir. Test anlatım ve gösterip-yaptırma yöntemini kullanarak uygulanmış, daha sonra teste başlamadan deneme yapılmıştır. Masa önünde bacaklar omuz genişliğinde açılıp, tercih etmediği elini dikdörtgenin üzerine koyup, tercih ettiği elini diğer elinin üzerinden çapraz geçirerek, elinin zıt yönündeki diskin üzerine koyulmuştur. Hazır ol, başla komutuyla elini bir diskten diğerine mümkün olan en hızlı şekilde ve 25 defa hareket ettirip ve stopla kronometre durdurulmuştur, test iki kez denenip en iyi olan test sonucu kaydedilmiştir²⁶.

Otur-eriş testi; bu testle çalışma grubundaki öğrencilerin esnekliği ölçülmüştür. Materyal olarak kullanılan sehpa, 35 cm. uzunluk, 45 cm. genişlik ve 32 cm. yüksekliktedir. Üst plaka ölçüleri, 55 cm. uzunluk ve 45 cm. genişliktedir. Üst plaka ayakların destek aldığı bölümün 15 cm. üzerine kadar uzanmalıdır. 0'dan 50 cm.ye kadar olan ölçek üstteki plakanın ortasından itibaren işaretlenmiştir. Testi anlatım ve gösterip-yaptırma yöntemini kullanarak uygulanmış, daha sonra teste başlamadan deneme yaptırılmıştır. Öğrenciler ayak tabanlarını kutuya dayayıp, dizlerini bükmeden kollarını öne doğru uzatarak, gövdelerini mümkün olduğunca öne esnetmiştir. Esneyebildikleri en uzak noktada 1 -2 sn. hareketsiz kalmaya çalışmışlardır. Testi iki defa deneyip en iyi sonucu teste kaydedilmiştir²⁶.

Durarak uzun atlama; bu testle çalışma grubundaki öğrencilerin patlayıcı kuvveti ölçülmüştür. Materyal olarak kaymayan sert bir zeminde, iki tane jimnastik minderi, tebeşir ve metre kullanılmıştır. Minder üzerine, sıçrama çizgisine paralel 10'ar cm. aralı

çizgiler çizilmiştir. Test anlatım ve gösterip-yaptırma yöntemini kullanarak uygulanmış, daha sonra teste başlamadan deneme yaptırılmıştır. Öğrenciler ayakları bitişik ve ayak parmak uçları sıçrama çizgisinin gerisinde olacak şekilde durmuşlardır. Dizlerini bükerek kolların ikisini de geriye doğru sallayarak bu pozisyonda bacakları iterek, kolları da öne doğru savurarak mümkün olduğunca uzağa atladıkları mesafe ölçülmüştür. Test iki defa uygulanmış ve iki denemenin en iyi derecesi skor olarak kaydedilmiştir²⁷.

El Dinamometresi; Test deneğin durgun kuvvetini ölçer. Denek en güçlü eliyle dinamometreyi eline alır. Aleti vücudundan 30cm uzak tutarak tüm gücüyle sıkar. En az 2 saniye süre ile sürekli biçimde sıkma işlemini sürdürür. Test iki defa tekrar edilerek en iyi sonuç kaydedildi²⁷.

30sn. Mekik; bu testle çalışma grubundaki öğrencilerin gövde kuvveti ölçülmüştür. Materyal olarak iki minder, kronometre kullanıldı. Test anlatım ve gösterip-yaptırma yöntemi kullanılarak uygulanmış, daha sonra teste başlamadan deneme yaptırılmıştır. Öğrenciler sırt üstü yatarak, ellerini ensede birleştirip, dizler 90 derece durumunda, ayak tabanları tamamen minderde olmak üzere yerleştirilmiştir. Yukarı doğru kalkarken, dirseklerini öne doğru getirerek ve hareketin sonunda dizlerine dokunmuşlardır. Tüm hareket boyunca ellerinin ensede birleşmiş olmasına dikkat edilmiştir. Tekrar hareketin başlangıcına dönüşte omuzların mindere değmesine de dikkat edilmiştir. Hazır ol, başla komutuyla 30 saniyelik sürede hareketi mümkün olduğunca çok sayıda tekrarlamaya çalışmışlardır. İşaretle doğru yaptıkları mekik sayısı sayılmıştır²⁷.

Bükülü kol tutma testi; bu testle çalışma grubundaki öğrencilerin işlevsel kuvveti (kol ve omuz kas dayanıklılığı) ölçülmüştür. Materyal olarak 2,5 cm. çapında yuvarlak yatay bir bar, kronometre, barın altına düşmek için minder kullanılmıştır. Test anlatım

ve gösterip-yaptırma yöntemi kullanarak uygulanmış, daha sonra teste başlamadan deneme yaptırılmıştır. Öğrenciler barfiksın altında durarak, düz tutuşla omuz genişliğinde barfiks demirini tutmuşlardır. Kendilerini yukarıya çene barfiksın üstüne çıkana kadar çekmişlerdir. Kronometre, deneğin çenesi barfiks hizasını geçer geçmez başlatılmıştır. Hareketi yaparken çenenin barfikse dayamamalarına dikkat edilmiştir. Deneğin test pozisyonunu muhafaza edemeyip barfiks göz hizasından yukarıda kaldığında kronometre durdurulmuştur²⁷.

10 x 5 m mekik koşusu testi; bu testle çalışma grubundaki öğrencilerin koşu sürati ve çevikliği ölçüldü. Materyal olarak temiz kaymayan yüzeyde, kronometre, mezura, tebeşir, trafik konisi kullanılmıştır. Test anlatım ve gösterip-yaptırma yöntemi kullanılarak uygulanmış, daha sonra teste başlamadan deneme yaptırılmıştır. 5 metre arayla zemin üzerine tebeşirle iki paralel çizgi çizilmiştir. Çizgiler 120 cm. uzunluğunda, çizgi uçlarına trafik konisi konulmuştur. Denekler çizginin gerisinde hazır pozisyona geçmiştir. Başla işaretiyle mümkün olan süratle geriye dönüp ve başlangıç çizgisine, mümkün olan süratle koşup, çizgiyi iki ayakla birden geçmişlerdir. Buraya kadar olan bölüm bir sıklüsdür ve bu beş defa tekrarlanmıştır. Her tur işaretle gösterilmiştir. Kronometre deneğin bitiş çizgisini bir ayağıyla geçtiği an durduruldu. Bu test yalnız bir defa uygulanmıştır²⁷.

3.3. İstatistik Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin istatistik analizleri SPSS 16.00 paket programı kullanılarak yapıldı. Anlamlılık değeri olarak 0.05 ve 0.01 alınmıştır. Değerlerin ortalamaları, standart sapmaları, maksimum ve minimum değerlerin alınmasına dikkat edilmiştir. Bağımlı gruptaki farka nonparametrik testlerden olan wilcoxon signed ranks testi ile bağımsız gruptaki farka nonparametrik testlerden olan Mann-Whitney U testi ile yapılmıştır.

4. BULGULAR

Tablo 4.1. Çalışma Grubunun, Cinsiyet, Yaş ve Sınıf Durumları

CİNSİYET	N	%
Erkek	40	50.0
Kız	40	50.0
YAŞ	N	%
10 yaş	4	5.0
11 yaş	5	6.25
12 yaş	7	8.75
13 yaş	8	10.0
14 yaş	8	10.0
15 yaş	8	10.0
SINIF	N	%
5.sınıf	5	6.25
6.sınıf	5	6.25
7.sınıf	15	18.75
8.sınıf	15	18.75
TOPLAM	80	100

Tablo 4.1de görüldüğü gibi erkek ve kız öğrencilerin sayısının 40+40 =80 eşit olduğu, en fazla öğrenci grubunun % 10 ile 13, 14, ve 15 yaş gruplarında, ikinci sırada %8.75 ile 12 yaş grubunda, 3. Sırda ise %6,25 ile 11 yaş grubunda olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin %18.75 ile 7. ve 8. Sınıflarda olduğu, %6.25 ile 5. ve 6. Sınıflarda olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 4.2. Çalışmaya Katılan Grupların Yaş, Kilo Ve Boy Ortalama Değerleri

	N	Minimum	Maximum	X	SS	
Egzersiz Yapan Yaş	40	10,00	15,00	12,9500	1,43178	
Grup	Kilo	40	28,00	57,00	39,2500	7,12206
	Boy	40	1,31	1,65	1,4865	,08952

Tablo 4.2. (Devam)

Kontrol Grubu	Yaş	40	10,00	15,00	12,3000	1,08094
	Kilo	40	28,00	54,00	37,4500	7,25095
	Boy	40	1,30	1,60	1,4545	,09589

Tablo 4.2'ye göre katılımcılardan egzersiz yapan grubun yaş ortalaması 12,95 yıl iken kontrol grubu yaş ortalaması 12,30 yıl olarak görülmektedir. Diğer yandan egzersiz yapan grubun boy ortalaması 1,4865 metre iken kontrol grubu boy ortalaması 1,4545 metre olarak görülmektedir. Egzersiz yapan grubun ağırlık ortalaması 39,25 kg iken kontrol grubu ağırlık ortalaması 37,45 kg olarak görülmektedir.

Tablo 4.3. Çalışma Grubunun Ön Test Son Test Karşılaştırmaları

Testler		N	X	SS	Minimum	Maximum	Z
Flamingo	Öntest	40	18,0385	16,35789	3,68	60,00	2,940**
	Sontest	40	20,6540	15,67349	5,65	60,00	
Denge	Öntest	40	15,2690	2,83308	10,12	21,10	3,248**
	Sontest	40	15,8445	2,84084	10,20	20,65	
Esneklik	Öntest	40	7,8300	2,85880	2,10	11,10	3,679**
	Sontest	40	9,4150	2,77513	5,30	13,30	
Çift Kol	Öntest	40	1,4100	,14105	1,20	1,80	0,752
	Sontest	40	1,4375	,46108	,00	1,80	
Barfikste Asılı Kalma	Öntest	40	17,9000	5,09799	10,00	30,00	3,925**
	Sontest	40	20,2500	5,27032	13,00	32,00	
Sağ pençe	Öntest	40	18,0000	5,52506	13,00	35,00	1,698
	Sontest	40	17,6500	5,70572	12,00	34,00	
Mekik	Öntest	40	18,9500	2,54383	15,00	24,00	3,878**
	Sontest	40	20,9000	2,75108	16,00	26,00	

Tablo 4.3 (Devam)

Bükülü kol	Öntest	40	9,1000	9,82291	1,00	42,00	3,675**
	Sontest	40	11,5000	9,09309	3,00	42,00	
Shuttle	Öntest	40	22,1350	1,76375	20,00	25,50	3,921**
	Sontest	40	23,1275	1,44463	19,50	24,50	

*P<0.05, **P<0.01

Tablo 4.3’de de görüldüğü gibi çalışmaya katılan İştirme engellilerin ön test ve son test karşılaştırmalarına bakıldığında barfikste çift kol asılı kalma ve sol pençe kuvveti dışındaki diğer değerlerde anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu görülmektedir (p<0.01).

Tablo 4.4. Kontrol Grubu Ön Test Son Test Karşılaştırmaları

Testler		N	X	SS	Minimum	Maximum	Z
Flamingo	Ön Test	40	9,5800	5,04296	3,68	25,37	3,025**
	Son Test	40	10,1040	4,98740	3,55	25,65	
Disklere Dokunma	Öntest	40	14,5955	2,50143	10,12	21,10	0,448
	Sontest	40	14,5505	2,62346	10,32	22,00	
Esneklik	Öntest	40	7,1450	3,19679	3,00	11,10	0,403
	Sontest	40	7,1200	3,17401	2,80	12,00	
Çift	Öntest	40	1,3675	,07304	1,20	1,50	0,619
	Sontest	40	1,3750	,07345	1,25	1,55	
Sağ pençe	Öntest	40	17,7500	3,73990	13,00	30,00	0,677
	Sontest	40	17,9500	3,57587	12,00	28,00	
Sol pençe	Öntest	40	17,5500	4,18613	13,00	30,00	0,856
	Sontest	40	17,8000	4,78594	11,00	32,00	
Mekik	Öntest	40	18,9000	2,67346	15,00	24,00	0,000
	Sontest	40	18,9000	2,90009	14,00	25,00	

Tablo 4.4 (Devam)

Bükülü kol	Öntest	40	5,2040	3,76655	1,00	15,00	1,552
	Sontest	40	5,3355	3,64013	1,60	14,35	
Shuttle	Öntest	40	22,1050	1,72885	20,00	25,50	1,256
	Sontest	40	21,6275	3,43279	9,00	25,45	

*P<0.05, **P<0.01

Tablo 4.4.'de de görüldüğü gibi çalışmaya katılan kontrol grubunun ön ve son test değerleri karşılaştırıldığında flamingo denge değeri dışında diğer ölçümlerde anlamlı fark olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.5. Çalışma Grubu Ve Kontrol Grubunun Ön Testlerinin Karşılaştırılması

Testler		N	X	SS	Z
Flamingo	İ.Engelliler	40	18,0385	16,35789	2,022*
	Kontrol	40	9,5800	5,04296	
Denge	İ.Engelliler	40	15,2690	2,83308	0,732
	Kontrol	40	14,5955	2,50143	
Disklere	İ.Engelliler	40	7,8300	2,85880	-,502
	Kontrol	40	7,1450	3,19679	
Çift	İ.Engelliler	40	1,4100	,14105	1,225
	Kontrol	40	1,3675	,07304	
Sağ pençe	İ.Engelliler	40	17,9000	5,09799	0,137
	Kontrol	40	17,7500	3,73990	
Sol pençe	İ.Engelliler	40	18,0000	5,52506	0,096
	Kontrol	40	17,5500	4,18613	
Mekik	İ.Engelliler	40	18,9500	2,54383	0,179
	Kontrol	40	18,9000	2,67346	
Bükülü kol	İ.Engelliler	40	9,1000	9,82291	1,049
	Kontrol	40	5,2040	3,76655	

Tablo 4.5 (Devam)

Shuttle	İ.Engelliler	40	22,1350	1,76375	0,054
	Kontrol	40	22,1050	1,72885	

*P<0.05, **P<0.01

Tablo 4.5’de de görüldüğü gibi çalışmaya katılan kontrol grubu ve işitme engellilerin ön test değerleri karşılaştırıldığında flamingo denge değeri dışındaki diğer ölçümlerde anlamlı fark olmadığı görülmektedir (p>0.05).

Tablo 4.6. Çalışma Grubu ve Kontrol Grubunun Son Testlerinin Karşılaştırılması

Testler		N	X	SS	Z
Flamingo denge	İ.Engelliler	40	20,6540	15,67349	3,018**
	Kontrol	40	10,1040	4,98740	
Disklere dokunma	İ.Engelliler	40	14,8445	2,84084	0,041
	Kontrol	40	14,5505	2,62346	
Esneklik	İ.Engelliler	40	9,4150	2,77513	2,273*
	Kontrol	40	7,1200	3,17401	
Çift	İ.Engelliler	40	1,2375	,46108	0,041
	Kontrol	40	1,3750	,07345	
Sağ pençe	İ.Engelliler	40	20,2500	5,27032	1,359
	Kontrol	40	17,9500	3,57587	
Sol pençe	İ.Engelliler	40	17,6500	5,70572	0,435
	Kontrol	40	17,5500	4,18613	
Mekik	İ.Engelliler	40	20,9000	2,75108	2,062*
	Kontrol	40	18,9000	2,90009	
Bükülü kol	İ.Engelliler	40	11,5000	9,09309	2,924**
	Kontrol	40	5,3355	3,64013	
Shuttle	İ.Engelliler	40	21,1275	1,44463	1,855
	Kontrol	40	21,6275	3,43279	

*P<0.05, **P<0.01

Tablo 4.6'da da görüldüğü gibi çalışmaya katılan kontrol grubu ve işitme engellilerin son test değerleri karşılaştırıldığında Flamingo denge, bükülü kol ($p<0.01$), esneklik ve mekik ($p<0.05$) değerlerinde anlamlı fark var iken, diğer ölçümlerde anlamlı fark olmadığı görülmektedir. Bu sonuçlara göre, yapılan antrenmanın işitme engellilerin bükülü kol ve flamingo denge testi, esneklik ve mekik değerlerine anlamlı bir etkisinin olduğu söylenebilir.

5. TARTIŞMA

Bu çalışmada Dede Korkut İşitme Engelliler Okulunda öğrenim gören işitme engelli öğrencileri 1. grup ve 2. grup şeklinde iki gruba ayırarak, her iki guruptan başlangıçta ön test alınıp daha sonra 1. gruba 16 haftalık özel hareket eğitim antrenman programı uygulanırken, diğer gruba herhangi bir program uygulanmamıştır. 16 haftalık özel eğitim antrenmanı sonunda her iki gruptan son test değerleri alınıp Eurofitt Test ölçümleri arasında anlamlı fark olup olmadığını araştırılmıştır.

Araştırma sonuçlarında özel antrenmana dâhil edilen grup ile kontrol gruplarının son test ölçümleri ile özel antrenmana dâhil edilen grubun ön ve son testleri flamingo denge testi açısından anlamlı farklılıklara ulaşılmıştır. Şirinkan tarafından yapılan çalışmada²⁸ ise düzenli egzersiz yapan işitme engelli öğrencilerin denge testlerinde olumlu gelişmelerin olduğu belirlenmiştir. Günbatan ve ark. tarafından yapılan farklı bir çalışmada²⁹ okulöncesi çocuklara uygulanan hareket eğitim programı sonucunda denge düzeylerinde anlamlı farklılıklar bulmuşlardır. Yukarıdaki araştırmalarda düzenli egzersiz sonucu ortaya çıkan olumlu denge değerleri yapmış olduğumuz çalışmayı destekler niteliktedir.

Araştırma sonuçlarında özel antrenmana dâhil edilen grubun ön ve son testleri kuvvet testi açısından değerlendirildiğinde yine anlamlı farklılıklara ulaşılmıştır. Stopka ve ark.'ın 13-22 yaşlarında 22 engelli adolesan üzerinde yapmış oldukları çalışmada 9 haftalık direnç antrenman programının, kas kuvvetlerinde önemli gelişme meydana getirdiğini ifade etmişlerdir³⁰. Yine Stopka ve ark. başka bir çalışmasında 17-21 yaşlarında 12 zihinsel engelli birey'e 30 dk süreli, 23 hafta boyunca uyguladıkları direnç antrenmanı ile anlamlı kuvvet artışı olduğunu bildirmişlerdir³¹. Campbell ve ark.'ın yapmış oldukları farklı bir çalışmada³² ise, 16-22 yaşlarında 20 zihinsel engelli

adelösan bireyin katıldığı 9 haftalık direnç antrenmanı sonucunda kas kuvvetinde gelişme olduğunu belirtmişlerdir.

Rimmer ve Kely tarafından yapılan çalışmada³³ 9 haftalık ve haftada 1 saat ağırlık antrenmanı ile engelli bireylerin kas kuvvetlerinde anlamlı bir gelişme bulmuştur ve özellikle engelli bireyler için kuvvet antrenman programının, kişinin hoşlandığı, ilerleyici, kişiye özel planlanmış, gövde, kol ve bacaklardaki özel kas gruplarını hedefleyen aktiviteleri içermesi gerektiğini öne sürmektedirler. Rimmer ve Kely ideal programın, haftada 3 gün, 15-20 dk süren seansları içermesi gerektiğini ve kas kuvvetini artırmak için, elastik bantlar, serbest ağırlıklar, ağırlık aletleri, kalistenik egzersizlerin kullanılabilceği belirtmiştir. Rimmer ve Kely araştırmada³³, haftada 3 gün, 30-45 dk, 10 haftalık antrenman programı sonucu antrenmana katılan grubun kalça fleksiyon kas kuvvetinde % 15, diz fleksiyon kas kuvvetinde % 8, diz ekstansiyon kas kuvvetinde % 17 artış tespit edilmiştir. Daha uzun süreli programlar kas kuvvetinde daha fazla artış sağlayabileceği de ifade edilmiştir. Bu çalışmaların bulguları bizim bulgularımızı destekler niteliktedir

Araştırma sonuçlarında bir diğeri de özel antrenmana dâhil edilen grubun ön ve son testleri arasında pençe kuvvetinde özellikle sağ pençe kuvvetinde olumlu gelişmeler kaydedilmiştir. Ciğerci ve ark. tarafından yapılan bir çalışmada³⁴, sağ ve sol el pençe kuvveti değerlerinde, işitme engelli sedanter erkeklerle işitme engelli olmayan sedanter erkekler arasında ve işitme engelli sedanter kızlarla işitme engelli olmayan sedanter kızlar arasında anlamlı fark bulunmuştur. Bu bulgularda çalışmamızı destekler niteliktedir.

Araştırmada özel gruba dâhil edilen grup ile kontrol gruplarının son test ölçümleri ile özel antrenmana dâhil edilen grubun ön ve son testleri arasında esneklik çalışmaları açısından anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Butterfeld ve ark.'ın 2002 yılında

yaptıkları³⁵ Age, Sex and Body Mass Index in Performance of Selected Locomotor and Fitness Tasks by Children in Grades K-2. Percepts Mot.Skills isimli araştırmada, 6 yaş grubu çocuklarda esneklik testlerinde olumlu yönde gelişme olduğu belirtilmiştir. Günabakan ve ark. 2009 yılında yaptıkları²⁹ Okulöncesi Eğitime Devam Eden Çocuklarda 12 Haftalık Hareket Eğitiminin Motor Becerilerine Etkisinin Araştırılması, isimli araştırmalarında da okulöncesi çocuklara uygulanan hareket eğitim programı sonucunda esneklik özelliklerinde $p<0.001$ düzeyinde anlamlı fark bulunmuştur. Yine Şirinkan tarafından yapılan İşitme Engelli Öğrencilerde Sportif Eğitsel Oyunların Fiziksel Gelişimlerine Etkisinin Araştırılması isimli çalışmasında da işitme engelli öğrencilerin esneklik parametreleri açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Yapılmış bu çalışmalarda çalışmayı destekler niteliktedir.

Araştırma sonuçlarında özel gruba dâhil edilen grup ile kontrol gruplarının son test ölçümleri ile özel antrenmana dâhil edilen grubun ön ve son testleri, çift ayak sıçrama çalışmalarında anlamlı sonuçlara ulaşılammıştır. Butterfeld ve ark.'ın 2002 yaptıkları arařtırmada³⁵, 6 yaş grubu çocuklarda lokomotor hareketlerden; koşma, galop, zıplama, atlama, sıçrama testlerinde anlamlı farklılıkların olduğu belirtilmiştir. Yapılan çalışmada da anlamlı fark olmasa da olumlu gelişmelerin olduğu gözlemlenmiş ama anlamlı farklılığın olmayışı kullanılan antrenman yöntemleri ile örneklem grupları arasında ki farklılıklardan kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırmada mekik test, bükülü kol testi, shuttle run testi gibi motor gelişim parametrelerinde de anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Hollmann, tarafından yapılan araştırmada da, çocukluk dönemlerinde düzenli yapılan fiziksel aktivitelerin fiziksel uygunluk ve motor becerilerin gelişmesinde etkili olduğu belirtilmektedir³⁶. Glesser ve ark.'ın yaptıkları çalışmada³⁷ görme engelli ve zihinsel engelli çocuklara 6 ay boyunca 2 haftada bir judo antrenmanı uygulamış, çalışma sonucunda her iki denek grubun da

fiziksel uygunluk, motor beceri gelişimi kaydedilmiştir. Bulgular çalışmamızı destekler niteliktedir.

Yağcı ve ark.'ın yapmış olduğu çalışmada³⁸ ise denge yeteneği açısından işitme engelli olmayan çocuklardan oluşan grup en başarılı, işitme engelli çocuklardan oluşan grup ise en az başarılı grup olarak tespit edilmiştir. Bu bulgu da bizim çalışmamız ile çelişen bir çalışma olarak literatürde yer almaktadır. Bu durum bahsi geçen çalışmada katılımcı gruplarından birinin engelli olmayan kişilerden oluşmasından kaynaklanabilir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmamızda yapılan özel eğitim antrenman programı sonucunda kontrol grubu ile çalışma grubu arasında aynı zamanda çalışma grubunun ön ve son testleri arasında anlamlı farklılıklara ulaşılmıştır.

Engelli öğrencilere uygulanan denge çalışmaları sonucunda öğrencilerin denge düzeylerinde olumlu yönde gelişme olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine engelli öğrencilere uygulanan kuvvet çalışmaları sonucunda öğrencilerin kas kuvvetlerinde olumlu gelişmeler elde edilmiştir. Engelli öğrencilere uygulanan esneklik geliştirici çalışmalar sonucunda öğrencilerde esneklik açısından olumlu gelişmeler gözlemlenmiştir.

Genel bir sonuca varmak gerekirse engelli öğrencilere uygulanan hareket eğitim programlarının öğrencilerin kaba motor gelişim düzeylerine olumlu katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Toplum tarafından ikinci plana itilen engelli bireyler ile ilgili çalışmaların sayısının artması ile toplumun ilgisini daha fazla engelli bireylerin üzerine çekeceği düşünülmektedir. Bundan dolayıdır ki bu tip çalışmaların sayısının artırılması önerilmektedir. Bu tip çalışmaların diğer engelli gruplara yapılması da aynı zamanda önerilmektedir. Bu tip çalışmalar engelli bireylerde motorsal özellikleri geliştirirken aynı zamanda eğlenceli vakit geçirmenin bir sonucu olarak sosyal ve duygusal gelişimlerine de büyük katkı sağlamaktadır. Unutmayalım ki her sağlıklı bir engelli birey adaydır.

KAYNAKLAR

1. Karakoç Ö. İşitme Engelli Milli Sporcular ile Spor Yapmayan İşitme Engellilerin Benlik Saygısı Düzeylerinin Araştırılması. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi, 2010.
2. Kurt A. Düzenli Egzersizin İşitme Engelli ve Normal Bireylerde Denge Parametreleri Üzerine Etkisi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Kayseri: Erciyes Üniversitesi, 2007.
3. Özer DS, *Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor*, 2.Baskı, Ankara, Nobel Yayıncılık, 2005: 2.
4. Karagöz M.M. Spor Yapan ve Yapmayan Bedensel Engellilerin Bazı Fizyolojik ve Antropometrik Ölçümlerinin Kıyaslanması. Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Niğde: Niğde Üniversitesi, 2002.
5. Top Ceylan E. 14 Haftalık Fiziksel Aktivite Programının 10-12 Yaş Görme Engelli Çocuklar Üzerindeki Etkileri. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Antalya: Akdeniz Üniversitesi, 2007.
6. Keskin Aktaş S. 18-30 Yaş Arası Spor Yapan Görme Engelli Bireyler İle 18-30 Yaş Arası Spor Yapan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Personellerinin İşitsel Basit Reaksiyon Zamanlarının Karşılaştırılması. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, 2008.
7. Enç M. *Görme Özürlüler Gelişim, Uyum ve Eğitimleri*, 1.Baskı, Ankara, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, 2005: 59-113.

8. Söğüt M. Sporun Bedensel Engellilerin Sosyalleşmeleri Üzerine Etkisi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Mersin: Mersin Üniversitesi, 2006.
9. Müftüoğlu U. Tekerlekli Sandalye Kullanan Bedensel Engellilerin Kentsel Mekânları Kullanım Olanakları Kullanım Olanaklarının Trabzon Kent Merkezi Örneği Üzerinde İncelenmesi. Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, 2006.
10. Emci Özaydın L. Almanya'da Yaşayan Türk ve Alman Annelerin 3-6 Yaş Grubu Bedensel ve Zihinsel Engelli Çocuklarına Yönelik Eğitim Davranışları. Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, 1995.
11. Yılmaz S. İlköğretim Birinci Kademedeki Eğitilebilir Zihinsel Engelli Öğrencilerde Fizyoterapi Yöntemleri Kullanılarak Çalışılan İnce Motor Fonksiyonların Yazma Becerilerine Etkilerinin İncelenmesi. Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Özel Eğitim Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi, 2009.
12. Oyma V. *Zekâ Özürlü Çocukların Yetiştirilmesi*, 2.Baskı, Ankara, Sabev Yayıncılık, 1996: 13-14.
13. Abdulkadir K. Düzenli Egzersizin İşitme Engelli ve Normal Bireylerde Denge Parametreleri Üzerine Etkisi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Kayseri: Erciyes Üniversitesi, 2007.
14. Diken H.İ. *Özel Eğitime Gerekisini Olan Öğrenciler ve Özel Eğitim*, 1.Baskı, Ankara, Pegem Akademi, 2008: 171-173.
15. Gökkuşığı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi. İşitme Engeli Hakkında. [Http://Www.Ozelgokkusagi.Com/Index.Php?Option=Com_Content&Task=View&Id=55&Itemid=1](http://www.ozelgokkusagi.com/index.php?option=com_content&task=view&id=55&Itemid=1) 31 Mart 2012.

16. Girgin MC, *İşitme Engelli Çocukların Eğitimine Giriş*, 2.Baskı, Eskişehir, Engelliler Entegre Yüksekokulu Yayınları, 2003: 40-41 118-124.
17. Özdoğan B. *Çocuk ve Oyun*, 1.Baskı, Ankara, Anı Yayıncılık, 2000: 101.
18. Tortop Y. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersi ve Eğitsel Oyun Uygulamaları. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2005.
19. Çakıroğlu T. 8-10 Yaş Grubu Erkek Çocuklarda Judo Teknik Ve Oyunlarının Bazı Eurofit Testlerine Göre Fiziksel Gelişimleri Üzerine Etkileri. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, 2011.
20. Gül M. Ana Sınıfına Devam Eden Alt Sosyo-Ekonomik Düzeydeki 61-72 Ay Arası Çocuklara Sembolik Oyun Eğitiminin Genel Gelişim Durumlarına Etkisi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, 2006.
21. Sevinç M, *Erken Çocukluk Gelişimi ve Eğitiminde Oyun*, 2.Baskı, İstanbul, Morpa Yayıncılık, 2004: 160-162.
22. Şenol S. *Çocuk Ve Oyun*, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi, [Http://Www.Ozelegitim.Web.Tr/İsitme-Engelli-Cocuklarda-Oyunun-Onemi](http://Www.Ozelegitim.Web.Tr/İsitme-Engelli-Cocuklarda-Oyunun-Onemi) 10 Nisan 2012
23. Serbes H. 8-10 Yaş Grubu Kız Çocuklarına Uygulanan Jimnastik Antrenmanının Bazı Fiziksel ve Fizyolojik Gelişimlerine Etkisinin Araştırılması. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi, 2010.
24. Kerkez F. Oyun ve Egzersizin Yuva ve Anaokuluna Giden 5-6 Yaş Grubu Çocuklarda Fiziksel ve Motor Gelişime Etkisinin Araştırılması. Sosyal Bilimleri

- Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Doktora Tezi, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, 2006.
25. Çiftçi D. İşitme Engellilerde İlköğretim Okulu 1. Sınıf ve 8.Sınıf Öğrencilerinin 8 Haftalık Antrenman Programına Yanıtı. Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, 2006.
26. Gerek Z. Halk Oyunları ve Spor Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Fiziksel Uygunluklarının Eurofit ile Karşılaştırılması. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, 2007
27. Şipal MC. (Çeviren), *Eurofit Bedensel Yetenek Testleri El Kitabı*, 1. Baskı, Ankara, T.C Başkanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı Yayıncılık, 1989: 48-54
28. Şirinkan A. 10-15 Yaş işitme engelli öğrencilerde sportif eğitsel oyunların fiziksel gelişimlerine etkisinin araştırılması. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2011, 13:74-80
29. Günabakan, T. Bayrakdar, A. Gelen, N. K. Okulöncesi Eğitime Devam Eden Çocuklarda 12 Haftalık Hareket Eğitiminin Motor Becerilerine Etkisinin Araştırılması, *Uluslar Arası Herkes İçin Spor ve Spor Turizmi Kongresi Sözel Sunumlar Bildiri Kitabı*, 2009, Antalya.
30. Stopka C, Zambito GS, Suro DG, Pearson KS, Siders RA, Goff BH. Muscular endurance and physical capacity to perform work of adolescents with mental retardation. *Journal of Sport Rehabilitation*, 1998, 7: 197-205
31. Stopka C, Limper L, Siders R, Graves J, Goodman A. The effects of a supervised resistance training program on adolescents and young adults with mental retardation. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 1994, 3: 8-11.

32. Campbell C, Tillman M, Stopka C. The effects of a nine week strength training program on adolescents and young adults with cognitive disabilities, *Journal of Strength and Conditioning Research*, 2010, 3: 697-700
33. Rimmer JH, Kelly LE. Effect of resistance training program on adult with mental retardation, *Adapted Physical Activity Quarterly*, 1991, 8: 146- 153.
34. Ciğerci A.E, Aksen P. Cicioğlu İ. Günay M. 9-15 yaş grubu işitme engelli ve işitme engelli olmayan öğrencilerin bazı fizyolojik ve motorik özelliklerinin değerlendirilmesi, *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2011, 13: 35-42
35. Butterfeld S.A., Lehnhard R.A., Coladarci T. Age, sex and body mass index in performance of selected locomotor and fitness tasks by children in Grades K-2. *Percepts Motor Skills*, 2002, 94: 80-6
36. Hollmann W. Development of physical performance and endurance in childhood and adolescence, *Monatsschr Kinderhilkd*, 1991, 139:742-748
37. Glessner JM, Margulies, JY. Nyska, M. Porat, S. Mendelberg, H. Wertman, E. Physical and psychosocial benefits of modified judo practice for blind, mentally retarded children, a pilot study, *Perfect Motor Skills*, 1992,74 : 915-925
38. Yağcı N, Cavlak U, Şahin, G. İşitme engellilerde denge yeteneğinin incelenmesi üzerine bir çalışma, *Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Dergisi* 2004, 3:2

EKLER

EK 1. ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler
<p>Adı Soyadı : Sümeyya ELİEYİOĞLU</p> <p>Doğum Tarihi : 27.11.1986</p> <p>Doğum Yeri : ERZURUM</p> <p>Medeni Hali : EVLİ, 1 ÇOCUK</p> <p>Uyruğu : T.C</p> <p>Adres : ERZURUM</p> <p>Telefon : 05077892256</p> <p>Fax :</p> <p>E- Posta : kaplan_2578@hotmail.com</p>
Eğitim
<p>Lise : 3 TEMMUZ LİSESİ (2001/2004)</p> <p>Lisans : ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENİ(2005/2009)</p> <p>Yüksek Lisans :</p> <p>Doktora :</p>
Yabancı Dilbilgisi
Üye Olunan Mesleki Kuruluşlar
İlgi Alanları, Hobiler
Spor, Tiyatro, Sinema, Kitap okuma

EK 2. EUROFİT UYGUNLUK TESTİ

Ad-Soyad:

Tarih:

Yaş:

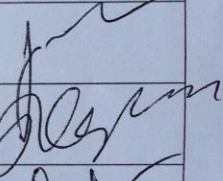
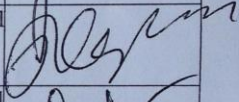
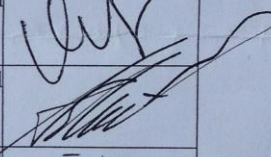
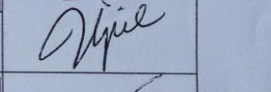
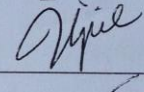
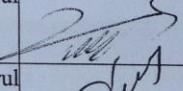
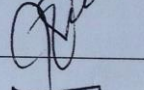
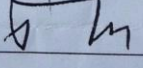
TEST MADDELERİ	DENEME 1	DENEME 2	DENEME 3
Boy (1)			
Ağırlık (2)			
El kavrama kuvveti (3)			
Kollar Bükülü Asılma (1)			
Kollar gergin asılma (1)			
Otur-eriş (2)			
Mekik (1)			
Omuz Esnekliği (+/-)			
Gövde Kaldırma (+/-)			

EK 3. ETİK KURUL KARARI

"2011. 2.1/ 6 "SAĞLIK BİLİMLERİ ETİK KURUL KARARI 27.04.2011

2.1/ 6- Enstitümüz Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Sümeyya KAPLAN' ın " İşitme Engelli Öğrencilerin Fizyoterapi ve Oyun Materyalleri ile Yapılan Hareket Eğitimi Özelliklerinin Fiziksel Gelişime Katkısı" tez konusu görüşüldü;

İlgilinin tez konusunun etik değerlere uygun olduğu mevcudun oybirliği ile,

ADI SOYADI	GÖREVİ	İMZA
Prof.Dr.Türkan PASİNLİOĞLU	Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurul Başkanı	
Prof. Dr. Funda BAYINDIR	Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurul Başkan Yardımcısı	
Prof. Dr. İsmail CEYLAN	Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurul Üyesi	
Prof. Dr. Mustafa ATASEVER	Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurul Üyesi	
Prof. Dr. Zekeriya AKTÜRK	Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurul Üyesi	
Prof. Dr. H. İnci GÜL	Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurul Üyesi	
Doç. Dr. Hakan USLU	Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurul Üyesi	
Doç.Dr. Abdulkadir YILDIRIM	Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurul Üyesi	
Yrd. Doç. Dr. İlhan ŞEN	Raportör	

EK 4. TEZ SAVUNMA SINAVI TUTANAĞI

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEZ SAVUNMA SINAVI TUTANAĞI

(Tez başlığı değişikliği önerisi olmadıkça için)

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ

Adı ve Soyadı : Dümeyya FLİYİOĞLU Danışmanı : Yunus ÖZTAŞYONAR
Programı (Fakülte/Y.Okul) : BESYO Ortak Danışman :
Anabilim Dalı : Beden Eğitimi ve Spor ABD
Tezin Türü : Y. Lisans Doktora

Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 25/03/2014 ve
sayılı kararıyla oluşturulan tez savunma sınavı jürisi,
İzmitte Engelli Öğrencilerin Fizyoterapi ve Oyun Metecyalleri ile
Yapılan Hareket Eğitimi Özelliklerinin Fiziksel Gelişimine Kattısı
başlıklı yüksek lisans / doktora tezini incelemiş ve aday 25/03/2014 tarihinde, saat
15.00'da tez savunma sınavına tabi tutmuştur.

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ:

Jüri raporlarının tartışılması sonucunda başarıyla savunulan tezin **KABUL EDİLMESİNE**,

Jüri raporlarının tartışılması sonucunda, ay ek süre verilerek tezin **DÜZELTİLMESİNE**,

Jüri raporlarının tartışılması sonucunda tezin **REDEDİLMESİNE**,

ancak konu ve içeriği değişmeksizin tez başlığının
10-15 Yaş İzmitte Engelli Öğrencilerde Sportif
Eğitimsel Oyunların fiziksel gelişimlerine olarak düzenlenmesine,
Etkisinin Araştırılması

OY BİRLİĞİ

OY ÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Tez Sınav Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmza
Başkan	Doç.Dr. Murat KALDIRIMCI	M. K.
Üye	Yrd.Doç.Dr. Ahmet SİRİNKAN	A. S.
Üye	Yrd.Doç.Dr. Yunus ÖZTAŞYONAR	Y. Ö.
Üye		
Üye		